

Kto je Karl Ballmer?

„Veľká neznáma“ – tak ho kedysi nazval Samuel Beckett v narážke na jeho obraz. O to viac to platí o filozofickom spisovateľovi Ballmerovi.

Zatiaľ čo [maliarske dielo](#) sa v posledných rokoch opäť dostalo do povedomia, doteraz publikované [spisy](#) a literárny majetok uchovávaný v štátnom archíve kantónu Aargau si stále takmer nikto nevšimol.

Vzhľadom na jeho mimoriadne hlboké a rozsiahle znalosti v rôznych oblastiach humanitných a prírodných vied vyvstáva otázka, prečo by sa Ballmerova inteligencia mala prejavovať mimo akýchkoľvek akademických či iných odborne atraktívnych dráh.

Externé fakty životopisu [môžu](#) poskytnúť len polovičnú odpoveď. Ako mladík Ballmer, ktorý vyrastal vo švajčiarskom Aarau, spontánne ukončí dosť *mizerný* školský deň pre facku od riaditeľa a vydá sa na umeleckú dráhu, ktorá mu čoskoro prinesie uznanie. Mimochodom, jeho talent na písanie sa prejavil už skoro: ako autorovi novinových článkov v roku 1916 ho potešilo *vidieť nezmysly, ktoré sa opakovali v 6 alebo 7 novinách*.

Ale o desaťročia neskôr je Ballmerova vlastná rovnováha medzi maľovaním a písaním v nepriamom pomere k verejnému úspechu: *...s pobavením si myslím, že v porovnaní s tým, čo má byť trvalé, môže byť zaujímavé, že B. tiež namaľoval pár vecí*. Čo prinútilo Ballmera zaoberať sa filozofiou a písaním, prečo zanedbáva svoj ateliér natoľko, že *tri štvrtiny času premárnil na inú fakultu* ?

*

Pre Ballmera bolo rozhodujúcou udalosťou v živote stretnutie s Rudolfom Steinerom, s ktorým sa osobne stretol v roku 1918. Steiner ho žiada, aby sa podieľal na výtvarnom návrhu „Goetheana“ v antropozofickom centre v Dornachu.

Ale hoci Ballmer sám seba opisuje ako Steinerov osobný študent po celý život, je jedným z mála antropozofov, ktorí si zachovali nezávislosť. Odvrhnutý dornachským sektárstvom odchádza do Hamburgu. *10-ročné intenzívne štúdium samouka v nemeckých knižniciach* muselo uspokojiť *existenčnú potrebu dospieť k nezávislému úsudku o Steinerovi a antropozofii prostredníctvom komplexného štúdia filozofie*. *Venoval som sa tejto štúdiu intenzívne av roku 1928 som sa prvýkrát pokúsil o interpretáciu „udalosti Rudolfa Steinera“, ktorá mala splniť kritériá filozofického myslenia. Až na trochu rešpektu si tento pokus u antropozofov zatiaľ vyslúžil málo lásky. Moje neustále úsilie (spolu s mojou činnosťou „moderného“ maliara, v ktorej som dosiahol istý rešpekt) je zápasom o stvárnenie toho, čo nazývam „udalosťou Rudolfa Steinera“*.

„Udalosť“ – a tým načrtávame Ballmerovu interpretáciu antropozofie, ktorú antropozofovia nezdieraťajú – sa ukazuje ako autonómna umelecká sebarealizácia vynikajúcej osobnosti. Obsah Steinerovho antropozofického učenia *sa pre nás nestáva menším, ale o to väčším a dôležitejším, čím viac do seba preniká pocit, že je výplodom pravdotvornej fantázie umelca Rudolfa Steinera.*

V neskorších rokoch – po úteku pred nacistami do Švajčiarska – sa Ballmerov filozofický jazyk stále viac zhusťoval. Často o sebe hovorí, že je *strašný simplifikátor*, ktorému nejde o akademické a filozofické problémy, ale vždy o *podstatu ľudského bytia*. Nepíše systematické knihy, ale svoje myšlienky prezentuje v korešpondencii a pri konkrétnych príležitostiach. Mnohé texty sa zaobídu bez antropozofickej terminológie a bez odkazu na Steinera. Pre Ballmera sa Steiner stáva *ústredným bodom svetovej reality*, kde *musí byť otestovaná otázka, ako by sa mal SVET konštituovať ako jednotlivec, na ktorom sa cíti ako JEDEN a JEDEN.*